

**Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ՂԱՐԵԳԻՆ Բ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԼԹՈՂԻԿՈՍԻ ԽՈՍԱԲԸ
ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻ
ՕՐՀՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐԿԱ ԱՌԻՈՂ**

Սիրիլի՝ զա-
պակներ մեղ, ա-
ղբորով առ բարիքի
(ևստոված՝ մաղ-
թում ենք ձեզ երկ-
մաստաբ պարգիւ-
ներով լեցուն, ու-
րայս ու անկորոշ-
մանկութեամբ: Յո-
րմեր Տեր Հիսուս
Քրիստոսը պատի-
ւո պահպանի ձեզ
ու ձեր ծնողներնի-
նի իր ամենախնա-
Սուրբ Աջի հովա-
նո մերքա. այսօր
եւ միշտ: Ամեն:

**Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԼՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
ԿԼԹՈՂԻԿՈՍԻ ՊԼՏԳԱՄԸ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՍՈՒՐԲ
ՀԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆԻ ԱՌԻՈՎ**

Պատարագից հետո «Ալեք եւ Մարի Մատուկյան» գանձատանը տեղի ունեցավ պաշտոնական ընդունելություն, որի ընթացքում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ներկաներին վերստին ողջունեց Մ. Զարուբայան կենսագրեր ավետիսով:

Զրիայի Հարությունը իրևապատարա-
բառ այս պակեթով, որ հնչեց Տիրու-
հաւոր գերեզմանի մոտ և խնդրեցաւ
նրեկերանով համալսեց առաջին
յանքները, այսօր բնաւոր է ամբողջ աշ-
խարհում, Միանման այս տարր տաճա-
րում, լուսազգիք մեր քաղ լեկեղեկներում
Լյաօր քրիստոնէյա ողջ աշխարհի քաղա-
վելու աղորդով փառաբանում է մարդիկ
յալ իսկ համար խաչված ու մահվանից հա-
րություն առած Ռդրուն Լատում և օրհնա-
րանում մարդկայն պարգեւած Եղա անհ-

Քիմիայի Հայրության իտալական մասի վանկ շրջանից, երկրի վրա աշխտելով, երկնային օրինադրումներն ու հավիտենական պարզեցումը, մարդկանց հոգիներին հաստատելով՝ զգնելու, քայլաշրջությունն ու վատախոսությունը, որ հարկային Քիմիայից մարդկանց հետ է դի անսահման սիրով, խնամքով ու ղորոտրային շարքի, փորձություններից ու ներդրումներից ազատելով գործարար։ Աղբյուր, որտեղ հարցադրյալ Տերն է, այնտեղ պարտավոր է մանր, եւ հորրորն է կյանքը, որտեղ հարցադրյալ Տերն է, այնտեղ հարաբանակ է կյանքը, եւ խնդրությունն ու երանությունը հիպոստենդրալ։

ԱՎԱԳ ԵՄԲԱԾԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԱՎՃՆՈՒՄ

Մարիի 21-ին, վաղ առավոտից, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում սկսվեցին Ավագ հիշգրծարի օրվա արարողությունները։ Միաժամեջ Մայր տաճարում առավոտյան ժամերգության ավարտին կատարվեց Ավաշխորհուրդ կարգը, ապա մատուցվեց «Պատարագ»-ն ի հիշատակ մեր Տեր Յիսուս Բրիտտիսի Վերջին թորիքի ժամանակ Սբ Չարդորության խորհրդի հաստատման։

Պատարագին Մեր Աթոռի միաբան Տ. Շառե արքեպ Մանասյանը։

Վեօրից հետո կատարվեց Ռուկվայի արարողությունը։ Նորին Արքեպիսկոպի հանդիսաւեւության արդյունքների ընթերցումից հետո խորհրդով ու Ավետարանով օրհնվեցին յուր ու ջրուրը։ Ամենայն Չայց Կաթողիկոսը Յիսուս Բրիտտիսի օրհնակով ծնարդի վրայ ու օրհնած յուրով օծեց առաջակներին խորհրդակալը 12 անձանց ուղղելով։ Ռուկվայի համար ընտրվել էին երկու եպիսկոպոս, երկու արքեպ, երկու ծննդաբանական, համալսարանական երկու երիտասարդ, երկու գիկոր ու երկու մանուկ։

Ռուկվայի ավարտվեց Ավետարանի այն հատվածի ընթերցումը, ուր հիշատակվում է Բրիտտիսի կողից կատարված ռուկվան։

Արարողությունից հետո օրհնած յուրը սարկավազվեց բաժանելին ներկա հավատավոր ժողովուրդին։

Ավագ ուրբաթ օրվա արարողությունները սկսվեցին արարիի 21-ի երեկոյան՝ հավաքման կարգով։ Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Չայց Կաթողիկոսի նախագահությամբ կատարվող խորհրդարող արարողության ընթացքում Ավետարաններից յոթ հատվածներ

ընթերցվեցին, որոնց բովանդակությունն է Բրիտտիսի Գեթեմանիի պատրեզումն արդեթը, Չորադյան մատուցությունը, Յիսուսի ամբողի ծնեթը հանձնելը, Մնայիի ու Վալիգիայի աղեշ տարվելը, ա-նհազվելը, Դեմորիսի երեք անգամ ուրախանալ ու գոջալը։ Ենթերցումներն ընդմիջվում էին սաղմունքների ընթերցանությամբ ու Լեռնես Ընորիալու շարականներով։ Ապա քարոզ խոսեց Տ. Տաթե արք. Սարգսյանը՝ անդրադառնալով օրվա խորհրդին, ջրխոտնայի հոգեւոր կյանքում դրա նշանակությունը։

Մարիի 22-ին՝ կեսօրին, Մայր տաճարում կատարվեց Բրիտտիսի խաչելությունը խորհրդակալ զարդարողությամբ, իսկ երեկոյան ժամերգության ավարտին՝ Թաղման կարգը, որի ընթացքում մեր Տեր Յիսուս Բրիտտիսի խորհրդակալական գերեզմանը միաբանների թափուրով պատեցվեց ճեղքելուց շուրջը՝ ի տես բարեպաշտ ժողովուրդին։

Մարիի 23-ին՝ Ավագ չարաթ, ճեղքելուց հետո երեկոյան ժամերգությունից հետո տեղի ունեցավ ճրագալույցի տուրը Պատարագ։

ՀՈԳԵՎԱՆՑԱՅԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ Ս. ԷԶՄԱՎՃՆՈՒՄ

վել է 1965 թվականին՝ եղանակափոխության Վագեթն Ամենայն Չայց Կաթողիկոսի նախաձեռնությամբ՝ Չայց գեղատառական 50-ամյա տարեկնից աճողով։ Չուշարձանը նաեւ խորհրդակալական գերեզման է ցեղասպանության գոհեղի համար։ 1965-ն յուրեմբե-րին Արքեպիսկոպի ու ռիսիի իւլաքար-հուշարձանի ներքո անմոխիվ էին Դեր Չուրի երեքման նահատակների աճուկները։

Մարիի 24-ին՝ ժամը 16.30-ին, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում՝ Մայր տաճարի հարեւակայանում կանգնեցավ Արքեպիսկոպի ու ռիսիի իւլաքարի մոտ, նահապետությամբ Ամենայն Չայց Կաթողիկոսի, կատարվեց հոգեհանգիստ՝ 1915-թ. Չայց եղեռնի նահատակների համար։

Արարողության ավարտին վերստին հնչեց «Բրիտտոս յարեալ ի մոնեթը» ավետիքը՝ ազգաբարեւելով մեր ժողովրդի պատմությամբ վկայված՝ Բրիտտիսի հաղթական հարությունը անխորտակ գործության մասին։

Արարողությունը ներկա էին Մայր Աթոռի միաբաններ ու բազում հավատավոր հայորդիներ։

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի այն հուշարձանը, որ հայ նահատակների նկիւրծն առաջին հուշարձանն է Չայաստանում։ Այն կառուց-

ԸՆԴՈՒՄԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՆԱՐԱՆՈՒՄ ԱՄԵՆԱՅ ՉԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԸՆԴՈՒՄԵՆ

18 ապրիլի

ՈՂ ՏԱՐԱԾԻՄԱՅԻ ՔԱՐԳԱՃՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒՄ

Ն. Ս. Օ. Ս. Տ. Գարեգին Բ Չայց-գույն Պատրիարքը ու Ամենայն Չայց Կաթողիկոսն ընդունեց Ռուսաստանի Ղաշնության տարածքային զարգացման Նախարար Վիկտոր Բաաարգինի՝ ռուլեցությունը 33 տարածքային կառավարման փոխնախարար Վալե Տեր-տերյանին։

Չանդիմանն անդրադարձ կատարվեց Չայաստանում անցկացվելիք հայ-ուսական միջտարածաշրջանային ա-

ռաջին համաժողովին, ընդգծելով երկու ժողովուրդների երաքարական հարաբերությունների առաւել սերտացմանն ու Չայաստանի ու Ռուսաստանի միջեւ համագործակցության զարգացման կարևորությունը, անդրադարձ կատարվեց նաեւ Չայ Առաքելությանն ու Ռուս Ուղղութուն ճեղքելուցիցի ջրմը հարաբերությունների ու գործակցությունների կապատ հավատակալից ժողովուրդներին խաղաղ ու բարոյ կյանքին։

19 ապրիլի

ՈՂ ՆԱԽԱԳԱՅԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱՎԱԾԻ ԴԵԿՎԱՐ ՍԵՐԳԵՆ ՆԱՐԻՉԿԻՆԻՆ

Վեհափառ Չայցպատեն ընդունեց հայ-ուսական միջտարածաշրջանային առաջին համաժողովի աճողով Չայաստան ժամանած ՌՂ Նախագահի աշխատակալի ղեկավար Սերգեյ Նարիչկինի գլխավորած պատվիրակությունը։ Պատվիրակությանն ուղեկցում էին 33 նախագահի աշխատակալի ղեկավար Կարեն Կարապետյանը, երկու երկրների դեսպանները։

Չանդիմանն ընթացքում Նորին Արքեպիսկոպի ուղեկցելով հայ-ուսական միջտարածաշրջանային առաջին համաժողովի անցկացումը՝ գոհունակությամբ նշեցով, որ այն ավելի ընդգրկում է դարձնում երկու պետությունների համագործակցությունը։

Իր խոսքում Սերգեյ Նարիչկինը անդրադարձավ Ռուսաստանի ու Չայաստանի պատմական կապերին, փոխադարձ գորակցության ղեկավար պատերին։ Եր-

կու ժողովուրդների բարեկամության ամրապնդման գործում նա ընդգծեց Չայ Առաքելության ճեղքելուց ու Նրա Չուկվալայի խոր կարեւոր դերակատարությունն ու առաջնությունը։

Չայց Չայրապետը, ի դեմս ՌՂ Նախագահի աշխատակալի ղեկավարի երաքարագիտության հայտնեց Ռուսաստանի իշխանություններին՝ Լեռնային Ղարաբաղի հավամարտության խաղաղ կարգավորմանն ուղղված անաւելի, ինչպես նաեւ Ռուսաստանի համակարգի նկատմամբ մշտապես դրսեւորվող հոգատար վերաբերմունքին։ Չայց Վերջում Վեհափառը, հայրապետական իր օրհնությունը բերելով տիար Նարիչկինի գլխավորած պատվիրակությանը, մարդեք, որ Աստված անխախտ, գործող ու առաքելութալից մեք իսկ ու պատական երկու ժողովուրդների բարեկամությունը։

19 ապրիլի

ՎՐԱՏԱՆԻ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ԼԻԱԳՈՐ ԴԵՄԱՅԱՆԻ

Ամենայն Չայց Կաթողիկոսն ընդունեց Վրաստանի Չանդապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Թեմիզ Ծարմանաշվիլին։

Չայց Չարապետը նորրանալն դեսպանին մարդեք արդուկունեւ առաքելություն Չայաստանում, անդրադարձավ միջեւերկրյան հարաբերություններին ու Վրաստանը թեմի խնդիրներին՝ իուպ հայտնեցով, որ առկա այդ խնդիրները կգտնեն ինչպես պաշտած լուծումը։

Իր երեքին Վրաստանի դեսպան Չանդակալություն հայտնեց Նորին Արքեպիսկոպի հանդիպման համար, անդրադարձավ երկու ժողովուրդների բարեկամությունը։

Չուրից ընթացքում խոսվեց նաեւ Վրաստանի տնտեսական ու հոգեւոր կյանքին ինչպես նաեւ երկու պետությունների համագործակցության մասին։

20 ապրիլի

ԵՐԱՐԻՍԿԱԿԱՆ ԱՊԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԱՐԱՆԻ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅԱՆԸ

Ամենայն Չայց Կաթողիկոսն ընդունեց Ղազախստանի Լ. Գուլիշեյի անվան երաքարական ազգային համալսարանի պատվիրակությունը՝ ռուլեցությամբ Երեւանի պետական համալսարանի երկուստր Պրամ Սիմոնյանի ու ԵՂԴԻ աստվածաբանության ֆակուլտետի ղեկավար Տ. Ա. Նուշալան եպս ժամկականին։

Չանդիմանն ընթացքում Նորին Արքեպիսկոպի ուղեկցելով երկու բարձրագույն կրթական հաստատությունների միջեւ եմալվորվող համագործակցությունը՝ քանի արդուկունեւ մարդեքով ձեռնարկ Արքեպիսկոպի ու ռիսիի իւլաքար-հուշարձանի ներքո անմոխիվ էին Դեր Չուրի երեքման նահատակների աճուկները։

ներ, ազգի նկիւրյալ գավակներ կորեւո գործում։

Չանդիմանն ընթացքում անդրադարձ կատարվեց միջկրոնական հարաբերություններին ու Չայ Առաքելության ճեղքելուց։ Ներգրավածությունը այդ երկրխոտություն մեք։ Ամենայն Չայց Կաթողիկոսը գոհունակությամբ վերիչեց կրոնական առաքելություններ համաժողովի աճողով իր այցելությունը Ղազախստան՝ գնահատանքով նշելով այն կարեւոր ներդրումը, որ Ղազախստանի Չանդապետության նահապետ ունի կրոնների ու ժողովուրդների միջեւ համագործակցության, խաղաղ ու անվորվող համագործակցության հաստատման գործում։

23 ապրիլի

ՃԵՂԻՊԱՅԻ ԽՈՐԻԴԱՐԱՆԻ ՊԱՏՎԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆԸ

Ամենայն Չայց Կաթողիկոսն ընդունեց Վերիպի Ռազմավորության Ղիկուդաթ պատգամավորները, Ճեղքիչ-Չայաստան բարեկամության խորհուրդական խմբի նախագահ Անեի Ենգուրյանի ու խմբի անդամ Ֆրեդերիկ Մալիլին։ Պատվիրակությանն ուղեկցում էին Աժ պատգամավոր Պրամ Մալիպալանը, Ճեղքիչում 33 արտակարգ և լիազոր դեսպան Արա Ավալյանը ու շլետիսիայ համայնքի համարող ներտրոնի խոսակ Կախազ Ավետյանը։

Չանդիմանն ընթացքում Վեհափառ Չարապետը, ի դեմս Անեի Ենգուրյանի Ֆրեդերիկ Մալիլի, երաքարագիտության հայտնեց Ճեղքիչի խորհրդարանին՝ Չայց ցեղասպանությունը դատապարտող բանաձեռն ընդունման, ցուցաբերված ա-րի ու մարդասեր դուր համար՝ վատահու-

թյուն հայտնելով, որ մարդկային կյանքում այսպեւ ի տեղ գտնվող ուղիների ու ուղեգրությունների աշխարհը կարող է գերել մնալ միայն նման մարդասեր մարդկանց ու երկրների շնորհիվ։ «Այս նկիւրյան օրերին մեք միաբանություն ու մեր կրոնին ունեցալ հարաբերությունը մատուցող անաւելի իրեք հարաբերությունները՝ իրեք ժողովուրդների բարեկամությունը»։ Իր խոսքում Ճեղքիչը Ամենայն Չայց Կաթողիկոսը բերելով իր արդեքն ու բարեբան, բարեկամ Ճեղքիչի ու Նրա ժողովուրդին։

Ճեղքի պատգամավորները խորին շնորհակալության հայտնեցին ընդունության համար՝ կիսովի իրեք ջրմը զագողությունները Չայաստանում ու մասնավորապես Մայր Աթոռում գտնվելու համար։

Ալիբաբե՝ էջ 1
Հավատքը, որ հարուցված էր հիմա, և Նրա հետ հարուցված էին մարքն ու տիեզերքը, լուսավորվել է ազգերի ու պետությունների ուղիք, վերափոխել հասարակական ընթացքները՝ հասնելուց Լեւոնտի փրկագործող ազգերի ու մշտնջենավոր խոսքի մեջ հավատում է իմ, բնական ու մեղսի, կայսրի» (Հովհ. ԺԼ 25): Մեր ժողովրդի պատմությունը բնական կապում է անիրողական հարաբերություններ հիմնադրող հարաբերական հարուցում: Այդ գործարարներն են ժողովրդի խառնել գողգոթայից ճեղքապատմության, որն իրականություն է Օսմանյան թուրքական 20-րդ դարի սկզբին: Մեկ ու կես փրկող հայությունը եղեռնահար չարաշարժ, Տիրույ պես

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳՐԻ Բ ԸՆԴԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԵԹՈՂԻԿՈՍԻ ԴԱՏԱԳԱՐԸ ՔՐԻՍՏԱՆՈՒ ՍՈՒՐԵ ՀԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏՈՒՆԻ ԿՈՒՐԻՈՎ

բերող բարձրություններն են աղբյուրներն են մարքն հոգիների խաղաղության ու հանգստության համար՝ մեր հոգում կրկնող երախտագիտությունը Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող ազգերի, պետությունների ու եկեղեցիների հանդեպ, երախտագիտությունը՝ մարդկանց բոլոր այն անհատների հանդեպ, ովքեր, հաճախ վառվածքով իրենց կյանքը, մահվան ճանձնելից փրկեցին մեր ժողովրդի բազում գավախների: Հասնել մեր ժողովրդի հետ, որ այսօր աշխարհի շուրջ ծագելու է

բարոյությունը, հայ կյանքի միասնականությունը ու ազգային նվիրվածությունը արժեքների վրա հասնելու անապահովության: Այդ, այսօր, երբ ունենք ազատ Հայրենիք, կորուսել ու եռանդ մերժել մեր մահվանց փափագի մարմնավորման՝ մեր 20-ամյա երիտասարդ պետության հզորացման, մեր ժողովրդի բարգավաճ կյանքի, պայծառ ու լուսավոր գաղիքի կեղծումը, ազատ արժեքներն են իրավունքի պաշտպանության, մեր արդար դատի հարաբանի համար: Միջազգային ա-

նությունը բռնության, իրավունքի ոտնահատման հանդեպ, ու դրանց հակառակ՝ պիտի արգապահվող մարդասիրական արժեքների հաստատումը՝ հնարավոր դարձնելով ամենուր արդարության ու խաղաղության իրագործում: «Աղբյուր է Տերը, արդարություն է սիրուն, ճշմարտության է մայրն երեսը Նրա» (Սաղմ. Ժ 8):

Քրիստոսի Հարության հրաշալիստ տոնն այսօր հրավեր է ամենիս՝ մեզ, սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ, որ աշխարհի

տանդոնալության Հայոց Պատմությանը Լեւոնտիկայի Ս. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Մուրաֆյանին, մեր ժույր եկեղեցիների շնորհազարդ հոգևոր պետներին:

Երկնային շնորհների հայտնող ռեզոնանս ենք Սուրբ Մարտիրոսի արարողություններին Հայաստանի Հանրապետության անհաղաք տարի Սերոբ Մարգարյանի՝ առաջին տիկնոջ հետ, ողջունել ենք հոգևոր Լեւոնտիկայ՝ Մարգարի Հանրապետության անհաղաք տարի Քակո Սահակյանին, հայոց պետական ողջ ավագանուն՝ մարդկող Լևոնտ գործակցություններն են Սուրբ Հոգու առաջնորդությունը՝ արգակալորելու իրենց ժառանգությունը Հայրենիքն ու մեր ժողովրդին մեր իրագործումներով ու ձեռքբերումներով:

Լեւոնտի բարյալ մարտնչական ողջունում ենք Հայաստանում գործող դիվանագիտական առարկությունների ղեկավարներին ու ներկայացուցիչներին ու հայցում Լևոնտ օրինություններ իրենց կյանքի ու ջանքերին՝ համուն մեր երկրների ու ժողովուրդների բարեկամության, համուն խաղաղ ու բարոյ աշխարհի:

Հայրապետական Մեր սերունդն օրինություն ենք բերում մեր եկեղեցու ուխտատանի հոգևոր ղեկավարն են մայան մեր ժողովրդին՝ ի Հայաստան, Արցախ ու ի Սփյուռք:

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ, գաղտնիկ այս մկրտական օրը, երբ ոգևորվում ենք հիշատակել բյուրավոր մեր անաստանների, արդենք անս բոլոր ցեղասպանությունների գոհերի հոգիների համար: Արդենք ճարտարապետ երկրաշարժի գոհվածների համար, հազարավոր մարդկանց համար, ովքեր աշխարհի տարբեր կոյունքում կրում են մարքն հետևանքները բնական աղետների ու պատերազմական ավերների: Հայոցն միասնաբար, որ հարուցված Տերն իրանքով պահպանի աշխարհի իր անբավ որոշման մեջ ու պարզելի մարդկանց կյանքն ու իմաստությունը հարապաշտելու փորձություններն ու դժարությունները կյանքի, գոհուն ու հիմնադրողների կարգավորման

Խաչվեց, բայց չուրացավ Քրիստոսը:

Հարուցում է Քրիստոսը, հաղթող է ազգս հայոց, հարուցում է հայրենիքի իր պետականության ու աշխարհի բոլոր կողմերում վերագործող արդող հոգեւոր ու ազգային իր կյանքով, հաղթող է հավատքով հանձնել խաղաղ ու արդար, մարդասեր աշխարհը, որի հույսը պարզեցում է մեզ Փրկիչ մեր Տերը՝ ուսուցանելով, «Լեւոն ինչ, հնարավոր է մեր համար, ով հավատում է»

խոնարհումն է բերում մեր անձն գոհերի հիշատակին, նորուցեցինք մեր ուխտը անմահանց պայքարով հետևանքում լինելու, որպիսի համընդհանուր դատապարտություն գտնեն Հայոց ցեղասպանությունը ու մարդկության ինչ գործված բոլոր եղեռնագործությունները: Այս պահին քրիստոնեական Սուրբ տաճարում գաղտնիկ Սուրբ Պատմական մատուցմանը բազմաթիվ են մեր հոգիները ու ի խ հավատով, որ հարուցված Փրկիչ շնորհները

պարզեցնում արդարության համար մեր պայքարը ու Հայրենիքն ու Սփյուռքում շեն ու բարոյ կյանքի համար մեր ջանքերը, սակայն, հարցանակ չեն լինի, եթե մեր կյանքում, յուրաքանչյուր իսկ հոգում գործող չլինեն արդարության ու ճշմարտությունը: Արդարությունն ու ճշմարտությունը բարի արգասաբերություն կունենան, երբ մեր կյանքում անձնավ լինեն ու աստվածորդ միայնակ հանդեպ սերն ու հոգավորություն, մտքն ու շարժերը մերժել վճռակամությունը, բարոյական արժեքների հանդեպ մասնաձայնությունը:

Արդարության տկարացումը խաղաղություն է հիմքերը աստվածատեղծ աշխարհի, խաղաղություն է կյանքի բնական, խաղաղ ընթացքը: Հոգեմասվոր վարձագանձում ենք ճանաչարի անցած մարդկության ձեռքբերումներին, սիրամերձի ու նվաճումների կողքին տակավին տեսնում ենք ճաշի ամոթաված իրավունք, կարիք, բշտամար, տնտեսական ճգնաժամ ու պատերազմներ: Միջազգային ասպարեզով ղեկուն փրկելով մեր ժողովուրդների ազատ ապրելու ատավածապարգե իրավունքը: Այս իրողությանն ակնհաս ենք ի ղեմն տարբեր երկրներում ընթացող հակամարտությունների ու ազգային մեր անդատանուն Լեւոնտիկայի Մարգարի Հանրապետության անպակասության միջազգային ճանաչման ձգձգվող գործընթացի: Ազգերի ազատ ապրելու իրավունքը ոչ միայն արժանապատվություն է մարդկային հասարակության համար, այլև երկրների խաղաղ աշխարհի: Մեր հավատում ենք, որ նոր սկսված դարում պիտի հաղթանակի մեր ժողովուրդը:

(Մարկ. Թ 22), քանզի «ինչ որ անհմար է մարդկանց համար, Լեւոնտ համար հնարավոր է» (Թովհ. ԺԷ 27):

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ, մեր Տիրույ տուր ու հրաշալի Հարության տոնը այս տարին հանձնել է Հայոց ցեղասպանության հիշատակի օրվա հետ: Քրիստոսի Հարության խորհրդով ու մեր ժողովրդի պատմական Լևոնտիկայի խաղաղության հանրապետության անպակասում, տարբերկապ ողբալուցների հետ այցելեցինք մեր անաստանների ժողովուրդներին:

բնակություններն են աղբյուրներն են մարքն հոգիների խաղաղության ու հանգստության համար՝ մեր հոգում կրկնող երախտագիտությունը Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող ազգերի, պետությունների ու եկեղեցիների հանդեպ, երախտագիտությունը՝ մարդկանց բոլոր այն անհատների հանդեպ, ովքեր, հաճախ վառվածքով իրենց կյանքը, մահվան ճանձնելից փրկեցին մեր ժողովրդի բազում գավախների: Հասնել մեր ժողովրդի հետ, որ այսօր աշխարհի շուրջ ծագելու է

Մեր Տիրույ՝ Հիսուս Քրիստոսի Սուրբ Հարության ավանդիվ ու երախտական սիրով ողջունել ենք հոգևոր Մարգարյան մեր Սուրբ եկեղեցու Նվիրապետական Արքեպիսկոպոս Գաեակակյանին Ն. Ս. Օ. Տ. Ս. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, Երուսաղեմի Հայոց Պատրիարք Լեւոնտիկայի Ս. Թորոս արքեպիսկոպոս Մանուկյանին, Կա-

ռիկները: Արդենք ու հայցենք անս, որ երկնային մեր Տերն իր օրինության, սիրու ու շնորհների մեջ պահի մեր Հայրենիքն ու աշխարհապաշտ մեր ժողովրդին՝ այսօր ու միշտ ու հավիտյան:

«Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց, Օրհնեալ է Յարութիւն Քրիստոս»:

ՔՐԻՍՏՈՆԱՅ ԴԱՅՄԱՍՏԱՆ Ե

Մայր Աթոռ Սբ Էջմիածնում (2011 թ.)

Էմմանուել քին. ՆԱԿԱՐԱՅԱՆ

ՊԱՐԶ ՔԱՐՈՂՆԵՐ

(հատված գրքից, էջ 83-87)

Մակավարժ, գրականագետ, քաղաքի էմմանուել քին. Նագարայանը թողել է գրա-նյութական ժառանգություն՝ ինքնակրթյուն քե-նի ցույցով։ Նրա գրքերից հայտնի են՝ «Հորստ Բրիտտի մկրտությունը», «Հար-թախի շարաքը» և «Դարձ քաղաքի» լայնատառ տրոպիկանով։ Ներկա հրապար-տախառտ տրոպիկանով է նրա «Դարձ քա-ղաքի»-ն, որոնք այսօր էլ պահպանում են իրենց կենդանի ուժն ու ներգործությունն ընթերցողների լայն շրջանակի վրա։

ԲԱՆ Գ

«Ապաշխարեցիք և հավատացե՛ք
(Ավետարանից)»

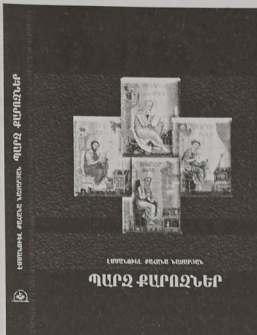
(Մարկ. Ա:15)

Միջևեռ կոլորացիոն մեղք մեջ իրված մարդկությանը Հիսուսը երկու հրաման է արժանավոր՝ ապաշխարե՛ք և հավատա՛յ Ա-վետարանին։ Բայց Ավետարանի շատ իրադատներ, Հիսուսի շատ պատմիկներ, եկեղեցու շատ պատկաններ մեր ժամա-նակներում միայն գրեթե ոչ են տեսնում, եկեղեցում լսում։ Իսկ իրականում ոչ մի տեղ չեն պահպանվում։ Արդե՞քից սառած ժողովուրդի, պահեցողությունը մոռացած քրիստոնյայից, մեղեն արհամարհող մար-դուց ոչ ոք չեն ընկեր զարմանալու, որ պաշ-խարություն չի գնում, մեղքեր չի գրելու։ Այս աշխարհաբան ժողովուրդի մեջ ավելի հեշտ կարելի է գտնել իրենց հոգու միա-կող, իրենց անկեղծությունը պահպանող մարդիկ, քան թե ապաշխարող մեղավորը։ Այն մարդը, որ չի գրում, չե՛ք վերջ է տասցնե, պետք լուսի սպեկտրիների մա-րի մտածելով։ Ով չի խոստովանում, որ ինքը հիվանդ է, ի՞նչ կարող ունի բժշկի ու-մելու։ Մեղքն ու մեղակեցնել է՛ հոգի կոյո-ցող քան թե թվում մեզ, ռաստի տվողական

երեւոյթների կարգն է մանե՛ք։ Կա՛մ այսպի-սի մարդ, որ կա՛մ անտեղծությամբ, կա՛մ խոսքով, կա՛մ գործով մեղակեցնող լինի։ Ավելի ժիշտ ասենք՝ կա՛մ այսպիսի մի քրիստոնյա, որ հենց այդ եղանակով է՛ մեղակեցնող լինի։ Կարող է՛նք մեկ օր մե-նենք, կարող է՛նք մի քալ միտել, որ կա՛մ աշխարհով չտեսնվող մեղքը, կա՛մ ա-կանխելով լսենք։ Ոչ է՛նք։ Ոչ է՛նք։ Մեզն է՛ն այն ժամանակները, երբ մեղքը ծանր էր գործո-րի համար, զգվելի՛ լսողի համար, տակա-լի՛ տեսողի համար։ Իսկ այժմ մեղքն իր բոլոր կեղտոտ, ապականիչ կոլորներով գործում է մե՛ք ազից առաջ, հրապարակի վրա, բարի լույսի հետ, և ավանյա տեսնում ենք անտարբեր, անցնում ենք անուշադիր։ Բայց արե՞րիք մեկն ասում է։ «Եթե ես գի-տե՛նայի, թե իմ մեղքն ի՛նչ խորհուրդով, իմ սր-տի իմ քակելույթով, իմ ձեռքի իմ գործն ուղղակի առ Աստված չա՛նքը է՛նայի, Աստ-ծո ուզածի պես չա՛նքը է՛նայի, կցանկա-նայի, որ ո՛չ միտք ունենայի, ո՛չ սիրտ և ո՛չ ձեռք»։

Դանակի, սրի հարվածով մարմինն է՛ վի-րավորում, լեզվի, խոսքի առանձնապես փ-շուղ սիրուն է՛ վիրավորում, բայց մեղքի հար-վածը հոգին է՛ վիրավորում և աղոթոտու՛մ։ Եթե կարելի լինի՝ հոգին տեսնե, կան սե-ւացած, բժեղներ լի, ուռուցեցողությամբ է՛ն զագառանալի տեսնելով՝ պետք է՛ ամո-թից կարմիրենք։ Եթե մարմնի թանձրե-րուն է՛ն ուղղորդի կարծրության փղով է-րեւում է՛նք տաղելույթով։ Ի՞նչ կլինե, Ե-թե սրել լինե՛նք։

Մեղքի տված վնասները շատ-շատ են։ Մեզն ի՛նչ քաղաքում մահի կոտորած է՛ անում, թեպետ շատերն են մեռնում, բայց շատերն է՛ ազատվում են։ Եթե սրբիկ կարկտանք մեղքն է՛ անում մի այդի է՛ վնասում շատ պտղո-ղ են, շատերն է՛ անկասա են մնում։ Եթե

ծովն ալեկոծվում է՛ մի քանի նավ խոր-տակում, մի քանիսն է՛ ազատվում են։ Բայց երբ մեղքը մտնում է՛ մեր հոգի, ամեն լավ բան ալեկոծվում, ամեն բան ոչնչացնում է։ Մեղքը ոչ միայն մեր մարմինն է՛ քայքայում, մեր հոգին ապականում, այլև Աստծուն է՛ վիրավորում։ Եթե մեղք փչացնում է՛ թագա-վորի պատկերը կամ նշանավոր կնարի է՛նկարը, դրսևով վիրավորում է՛ թագավոր-ին, նկարին։ Իսկ Աստված երկայնի թագա-վորն է՛ և ամենից նկարին ու արվեստագի-րը, ուրեմն մեղքը, որ մեղքանում Աստծո պատկերն է՛ փչացնում, Աստծուն է՛ վիրավոր-ում։ Եթե մեղք քաղաքում օրենքին հակա-նա՝ արտում է՛ քաղաքացուն, անկաղո-թյուն անում, դրսևով բարկացնում է՛ ռասի-կանությանը, իսկ մեղքն Աստծո օրենքը-րին հակառակ զայալ է՛, ուրեմն մեղքը բար-կացնում է՛ Աստծուն։

Մեղքն այրում, չորացնում է՛ մեր հոգու ջրերը, փշուրձ-խորտակում է՛ մեր խորհուր-դների սկոթները և փուլ՝-մարում է՛ մեր մա-քի լույսը։ Եթե մեղքը մեր անմասնիտի Բարեկամին պատկեց, մեղք է՛նք լսում առ-մենազիալոր թշնամին պետք է՛ համա-րենք։ Եթե «Տիրույթ ու Ուրուցիմի» պատկե-րին պետք է՛ մեզ պատկեր համարենք, այս պատճառով պետք է՛ նրա դե՛ գիճվենք մեր բոլոր ուժով ու հնարներով։ Իսկ եթե կոյի

մեջ հաղթվե՛ք, պետք է՛ դիմենք ապաշխա-րությանը։

Աստված մեղավորին աչքից շուտ է՛ն գցում։ Նա ամեն հնար ու միջոց տալիս է՛ նրան՝ դարձի գալու համար, և շուտ ձեռք չի բաշում կոտկեն։ Մահառն թագավորին քառասուն տարի ժամանակ տվե՛ք, քրիե՛նե-րի դարձ մեղավորների՝ հարյուր տարի, իրավալից ազգին՝ հազար հիկ հարյուր տարի։ Բայց տակալ պատիժ է՛, եթե Աստ-ված մեղավորին թողնում է՛ իր մեղքի մեջ։ Ե-թե կոտկեն ձեռք է՛ բաշում՝ թողնելով, որ իր սրտի ուզածն է՛նք է՛վ վա՛յ այն մեղավորին, որի քանի հաշոյ է՛ գնում աշխատանք, դա նշան է՛, թե գիտ պետք է՛ գնա Աստծո բար-կությանը։ «Այս ի՛նչ բան է՛, աղաղակում է՛ երեմիա մարգարեն»։ Իմ չարերի ճանա-պարհները հաջողված են»։ Բայց շուտով է՛ ինքն է՛ պատահալանում։ «Քրիե՛նե, գի-տե՛ն, ո՛վ Աստված, ի՛նչ նրանց ժողովում է՛ կոտորելու համար»։

Մեղքերի բեռից թեթեւանալու միակ մի-ջոցն ապաշխարությունն է՛, եթե միայն մարդու, զգալով իր մեղավորությունը, կա-մենում է՛ ուղղվել։ Աստծուն մոտենալ։ Ա-պաշխարությունը զղջացողի համար երկ-րորդ ալակալ է՛։ Ինքնա մկրտությունն է՛ հարկավոր քրիստոնյայի, որովհետե՛նք թե՛ մե-կու է՛նք և թե՛ մկրտվող մեղքերը վազանով են։ Յուրն ու անտեր տեսանիլ կարան են՝ հանցանք, կա՛մ շեմ արցունքը մեղքի գնում է՛ հանցանք։ Ապաշխարությունը զղջացող մարդու կրեթեստությունն է՛, ո-րով նա պատճեն է՛ իր անձը։ Իսկ նա, ով ա-պաշխարություն չի դիմում, մեղքի վրա մեղք է՛ դիզում, կատարելի անկասելից կրակով։ Մարդ գտնվում է՛ Աստծո և աղա-ստծերի մեջտեղում, Աստծո կամ աղա-ստծերի կողմը լինելն իր ձեռքն է՛։ Եվ նա անպատճառ կամ Աստծո կողմն է՛, կամ ա-նպատճառ։ Եթե մեկն անպաշ-խարհակ է՛, այդ ժամանակ նա մեղքը դարձ-նում է՛ Աստծո կողմը, երեւո՛ք՝ աղաղակելի կողմը՝ աղաղակելուն ավելի սիրելով, քան կրակը։ Եթե մարդ մեղք է՛ գրելու է՛ իր մեղքը, այդ ժամանակ նա դառնում է՛ առ Աստված՝ մեղքը դարձնելով աղաղակների կողմ։

Հայրանկություն՝ էջ 7

ԱՊՐԵԼԻ 24-Ը ԶՅՈՒՐԻՒՄ

Ապրիլի 24-ին, Հրիտաստի Սուրբ Հարու-նից տոնի առիթով, Զյուրիքի Դյուլսեմորիքի գյուղատարապետի հոռնակին Ա. Մարիան Ասա-վաճառիկ եկեղեցում մատուցվեց հայալեզու Պատարագ, որի ավարտին հայտարարվեց նաեւ իղեկնակաւոր Հայոց ցեղասպանութան զոհե-րի հիմալը։

Ճառարկածը Պատարագը մատուցեց Հմե-լաբարիայի հայոց քերի առաջնորդական նորա-նակ տեղապահն է՛ Մ. Տալուր Բեկե-րու հոգեւոր հովիվ Մ. Սեդրակ վրդ. Պարա-սյանը։

Պատարագին ներկա էին Զյուրիքի ու Նեղաշա-րի եկեղեցական խորհրդի անդամները գլխավորու-թեամբ՝ աւսեմապետը Համապատկեր թերգարին ու Մկեմ Ուգմատի։ Այս տարվա գաղական Պա-տարագը անմահիւրնաց էր իր ամենի քան երկու հա-րյուր հայ հավատացյալնե-րի ներկայութեամբ, որոնք ւնիտի ծանօթարարին

քաղի գաղտնա մարդին հայր Մա-րիանի։

Պատարագի ավարտին հայր սուրբը ներկայներին փոխանցեց Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնորդումն ու Հարության տոնի պատգամը։

Հայոց ցեղասպանութան 96-րդ տարելիցի ոգեկոծման արարողու-թյան առթիվ ողորկով հանդես ե-կան Հմեկցարիա-Հայաստան ընկերակցութեայ խորհրդի անդա-մ արք Անդրեան Դիպլոմիները՝ ար-ծաղակելով Հմեկցարիայի ժո-ղովրդի Հայոց ցեղասպանութան հանդեպ դոսեղաւոր դորազգա-

ցութանն ու կնիւրով հայ ժողովրդի փշոն ու ցալով։

Պատարագից հետո եկեղեցու հարակի-ցում տիրմանց հանձնախումբը պարտա-տել էր գաղական հայրապետութուն, որի ըն-թացումն ալակիցի մանեղիսն ու ջերմ թերգութի-ւր առեղծելով, որ կարծեմ նորաշնամակ հայր սուրբը երկու ժամանակ էր արդեն, որ բոլորին ծանօթ էր իր գտնվում է՛ իր հայրազատ հարկի տակ։

Զյուրիքի եկեղեցական ծով

ՆԱՅՈՑ ԶԵՐԱՄԱՐՈՒՄՈՒՅՆ 96-Ի

ՏԱՐԵԼՅՈՒՆ ԵՒՄԻՎԱՅ ԵՐԸ ԵՒ

ՃԱՏԱԿԱՆ ՍԹՊԱՐԱԳ ՎԵՐԱԿԱՅՈՒՐ

Ապրիլի 24-ին հայ ժողովուրդը նշում է՛ Հայոց ցեղասպանութան դրսևով գոհերի հիշատակի օրը։ Լեհաստանում ընկալող հայերը նա անմահ չեն հա-նգալիսք այդ իրադարձությունը։

Երբ, որին մանազնում է՛նք կազմա-կերպվել էր Հայ Առաքելական եկեղե-րի։

ցու լեհասայոց հոգեւոր հովիվ Ս. Տա-ւան արեւա Մատարանի նախաձե-նութեամբ և վարչապետի Էդգար Բրյուսովի օժանդակութեամբ։

Քանի որ այս տարի Հիսուս Զրի-ստի Հարության տոնը հանդերձն էր, Հայոց երեւո՛ք գոհերի հիշակի օրվա, Նայոց Հայոց ցեղասպանութան 96-րդ տարելիցին ներկայումս ապրիլի 22-ին Հի-սուս Զրիստի խաչելութանն է՛ կնեմ-բար մահվան օրը։

Հայր Տաւանի իրավերին ընդա-

ռայ՝ երբին իրենց մանազնությունը քրիեղեցի նաեւ Լեհաստանում Հայ Կա-թոլիկ երեք եկեղեցիները ներկայաց-նող հովիվներին ներկայ հայր Թա-դեոս Իսաակիկ Միստիկին Գլխի-ցեղ, և հայր Աբրուր Ավդալանը Վարչապետ։

Երբ ավարտվեց Թորոքայի դե-պատանառ առիւթ։ Հա-վարտ փնախիշալ առա-նորդութան հայ ժողո-վորդի իր գրավոր բողոքը բողոք Թորոքայի դե-պատանառ փոստարկ-դում։

Իսկ ապրիլի 24-ին Լե-հաստանում ՀՀ դեսպա-նատանը տեղադրվեց Հայաշաղի առիւթ տոնի ու-նեցավ հոգեմահալայան հայր, ապա Վարչապետի Առաքելաւոր նշանա-ն է՛ կնեցնում Ս. Տաւան Դա-տարանի ձեռնարկ մա-տուցից Պատարագ Հիսուս Զրիստի իրապատ Տարության տոնի առիթով։

Եկեղեցին լեցում էր իր և օտար հավատացյալներով։ Բ գարնանն ներ-կաների Լեհաստանում առաջին ան-գամ հենց կոմիտասյան քառանգն Պատարագ, որ կատարում էր ազ-գայնութի ինքնատարարներ։ Հայր Տաւանի իրապատաների և վարչա-պետի Յակոբ Կոռնիլիանի ջանքե-րով երիտասարդացի կարողացել էին իրաւայի պատրաստել գաղական Պատարագին։

ԿԻՑ ՆՆԵՅԱԿՈՒՄ

Սկզբը՝ Թիվ 7

«... Եվ սահ սկսվում է բուն առակը. «Մի մարդ ընթրիք ստացեց և հրավիրեց շատերին... Եվ ամենքը մեկ-մեկ սկսեցին հրաժարվել...» (Թեմ 7ուկ. 16-24):

Այնպես է, որ ընթրիքի սարքողը խորհրդաբար մասնակցում է Մատնեմ. Մատնեմ մեծ ընթրիք կազմակերպեց՝ Իր Որդուն գոհացրո՞ղելով: Աստված այդ տիեզերական սրբազան սեղանը բացեց և բաց է պահում Զրիստոսի ժամանակներից մինչև այսօր, և այդ սեղանը այդ Պատարաբան է, որտեղ հասնապազ գոհացրո՞ղվում են Զրիստոսի մարմինն ու արյունը, որտեղ աստվածային սրբություններն են ներկա, և Մատված Ինքն է ներկա՝ Իր սուրբ մարմնի և արյան հաղորդությամբ: Այս տիեզերական ընթրիքի հրավիրված է հրավիրվում են շատ-շատերը: Մտաջին հրավիրյալները հրեաներն էին, մնացած ազգերն արժանի չէին հրավիրվելու, որովհետև հեթանոսության մեջ խավարած էին: Սակայն ընթրյալները՝ առաջին հրավիրվածները, անարժան գտնվեցին, հրեա ազգը խաչեց Զրիստոսին: Փոխարենը հեթանոս ազգերը, որ առավում ներկայացված են իբրեւ աղքատների, խեղանդամների, կաղերի, կույրերի և պատահական մարդկանց մի հավաքականություն, անաջին Տիեզ լանչին, դիմեցին դեպի այ Սին, Տիեզը սուրբ խաչից օրհնության առան, Տիեզը մարմինն ու արյունը ճաշակեցին և առավել սրբազանացան, բան հրեա ազգը, որը մնաց իր ամբարշտուր սնամարտության մեջ՝ և այդպես էլ ճաշակեց Տիեզը ընթրիքից: Մայ՝ իբրեւ դիտարկում պատմական և պետական հասարկության վրա: Սակայն ահա՛ ռուս անկանական, ներհայեցողական հ-մասն, որը հոգևոր է բոլոր մասնակցների մարդկանց, բոլորիս, և այս արդեն բարոյական կոլոսն է: Տե՛ղի՝ Թորգված է պարտազգալական, գեղե մատուցված է, անհրաժեշտ պատրաստ է, ինչ, ասացիցն, Քրիստոսի գոհացրո՞ղությունն է խորհրդանշում, փոխադրությունն իրագործվել է, Զրիստոսը ճանչեսել է ստատական գոյակը, և ահա՛ հրավիրվածը կապում է ընթրյալներին, արժանավորներին: Եվ տեսե՛ք՝ ամբողջով մարդկանց՝ ընթրիքից հրաժարվելու պատճառները. «Մտաջին և սաց. «Ազարակ գնեցի և պնդե է, որ գնամ տեսնեմ, խելորո՞ւմ են բեզ, ինձ հրաժար-

ԱՎԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԱՌԱՎՆԵՐ «ՄԵԾ ԽՆՁՈՒՅՔԻ ՎՈՎԿԸ»

(7ուկ. Ժ 15-24)

Մեր հյուրն է Բյուրավանի Սբ Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու հոգեւոր հովիվ Տ. Ղազար քհն. ԴԵՏՐՈՍՅԱՆԸ

ված համարիք»: Եվ մյուսն ասաց. «Ինչ լուծ եզնեղ գնեցի. գնում են դրանք փորձելու, խնդրում են բեզ, ինձ հրաժարված համարիք»: Իսկ մյուսն ասաց. «Կնի են առել, որա համար էլ չեմ կարող զայ» (7ուկ. Ժ 18-20): Երեք պատճառներն էին՝ ազարակ, եզնեղ, ամուսնություն: Մերօրյա տերմինաբանությամբ՝ անշարժ գույք, շարժական գույք, քնտակիք: Որեւ մեկը մեղացի պատճառաբանություն կբերե, որեւ մեկը լայսաց. «Կնեղեք, բայց այսօր գորություն են գնալու» կամ՝ «Մարդը մի սպանելու է»: Դիմադրվելու երեք պատճառներն էին, ռուտ լուրջայն, որոնք անշարժացնելով չէին թելադրված, չէ՛ր Մատված հիցն է արտոնել, որ մարդն ազարակ գնի, եզնեղ պահի, ամուսնանա և այլն, մի խոսքով՝ իր երկրային պարտականությունները կատարի: Իրականում, սակայն, այս բոլոր պարճաները վարպետներն քողարկված հարբեություններն էին, որոնցով դրեւ բն ապրացվում էր Տիեզը հրավիրել մեծելու: Իսկ և իսկ ստատական խրաճ թափվել: Իրականում ստատական, մարդկանց մոլորեցնելով, բարի գործերի անվան տակ նրանց գրեց արքայական սեղանից, գրեց Պատարաբան ու սրբությունից, գրեց փոխարկությունից: Եվ փոքե՛ք՝ շատ բան չի փոխվել. լույսն այսօր է կատարվում: Մարդուն առում են. «Եղբայր, դու բեզ ըրիստոսյան» են համարում: «Այր, ինքաբեզ,» պատահալանում է: Զարցում են. «Կնեղվա՛ն են»: «Անպայման»։ Իր հոչակալով րդ արքայական անուն կտա՝ Ս Եջիհափին, Ս Եճարդը, Խողիկալիս... Ու երբ հարցնում են. «Բա ինչու՞ր էս մասնակցում սուրբ Պատարաբան է հաղորդվում Տիեզը մարմինն ու արյունը, ճաշակում էրքային սուրբ սեղանից, որ ամեն կիսակի երկնային է սուրբ եկեղեցու իրական վրա», ասում է. «Գնե՛ղեք, տե՛ր Կար, մասնակց չունե՛ք... Օհո՛ր, Կար՝ կաղվածվել, ուրմն, Պատարազը պարսպ մարդկանց իր հավաքույթն է, և ինքն էլ շատ ավելի կարեւոր գործերով է զբաղված, ինչպես առաջին հրավիրվածը՝ անշարժ գույք, շարժական գույք, ընտակիք, գործեր, հոգեւոր, խելորո՞ղ... բոլորն էլ ավելի «կաղերո՞ւ», քան սբ Պատարազը: Սրիւտ է: Տիեզը համար այս պարագայում սրբազանաբանություններն են անեղությունից: Եվ «ժամանակ չունեն»

գաղափարական եզրը ստատականի հորինածն է, որ Մատնեմ հավարի: «ժամանակ չունեն», ու բարի բաներ է մեջտեղ բերում: Բանը մի՞թե անպայման է, որ քո բարի ու անհրաժեշտ պետեցրը հոգաց հենց սուրբ սեղանի բացվելու ժամին: Հա՛բաբ լա՞ր քո ունի, և դու այդ րդ օրերից երկու ժամը չես ուզում կնիդե՛ր այդ ժամին անեղ բեզ պարզեղով Լուրդին ու հանուղւն ձեռով առում են՝ «ժամանակ չունեն»... Դրեշտուցը կիսայրկնի ու կասի. «Ինչ է անում, սաս մի ժամանակ՝ ինչ է գործիչը անուղ Պատարազի՝ մարմն, որ իկտս զարակիցի տեղ են բեզ դնում»: Եվ ինչույցից Տե՛ղ ոչ մի պատճառով չի ընդունվում ու չի ներելու: Հառ իկտս ու վճարվում է լինելու Մատնե խոսքը, ինչպես առական: Մատն էլ բեզ, որ այդ հրավիրվածները ոչ ոք իմ ընթրիքից չի ճաշակի» (7ուկ. Ժ 24): Եվ Մատված առակի տասնօրից շուրթերով իր ծառայուն ասաց. «Իսկայն ուրուս են թաղալիք իրապարկներն ու փողոցները են աղքատներին, խեղանդամներին, կաղերին, կույրերին ըմ տեղ ցուցի՛ր այստե՛ղ... որպե՛զի տունս լցվի» (7ուկ. Ժ 21-23): Այս տունն ցաւունով Մատված պատեց իրեա ազգին: Զրիստոսն ա-

սաց. «Դուք հոր կողմից ստատականի գաղափանք եք, և ձեր հոր ցանկություններն եք ուզում կատարել...» (Յուկ. Ը 44): Եվ այդ մարդին՝ Զրիստոսին հաշտեցնելու, այդպես էլ զրկվեցին աստվածային սրբությունից, և իրենց հեռագալ ամբողջ զարգացումն այլես մեղծված եղավ՝ քանակական լույսը դադարեց, տաճարն ավերվեց... Եւ այդպես պատրիսներից հեռու, ինչպես ասում են, իմաստուն և իմաստնացավ, անմիտն ավելի անմիտ դարձավ: Եթե Մատված չիսայեց իր իսկ ժողովրդին՝ Իր սիրելի լի Արախամի, Մովսիսի, Միսրային սերունդին, այաւ ևա որեւէ մեկին չի ինչայի առաւ, վաճառադրացյալն համար: Մեզ էլ չի ինչայի, իրքան էլ, որ անե՛ք՝ առաջին քրիստոս, նա պետություններն ենք, եթե մեք արիաւ, մարդուն ենք Իր սրբազան սեղանը, Իր Որդու սրբազան արյունն ու մարմինը: Օգտվելու առիթից՝ ուզում են գզուշացնելով ինչեցեց լույս բոլոր հայրենակիցներին, մեր ժողովրդն ու մեր եկեղեցու զավակներին, երբ խոսքը տունական Պատարազներին մարին է, և որեւէ մեկն առում է, քե՛ ժամանակ չունի, մեծ մեղքն տակ է ընկնում երբ Մատված իրեն պատմի, ինքը կիսական է, ու իր ամբողջ կյանքն ունայությունն է եղել: Երբ մի գեշ իկվաղությունն ձեռք բերի ու շա՛ր ժամանակ ունենա, նոր կկասկանա, որ այդ բոլոր գերադուկներին ունեն տերեւներ էին, որ չորացան ու թափվել են և այլես չկան: Եվ մնացել են ինքը և Մատված: Իսկ ահեղ դատաւատանին պատասխան չի ունենալու Մատնե առաջ: Եւ տեսարք, սիրելի՛ ընթրյալ, սիրելի՛ բոլոր, քո վարքն այստե՛ղ շարկի, բանիդ ուն ուշ չես՝ Տե՛ղ՝ առաջին կեծ ինչույցից ինչույցից Մատված, ամեն ինչ արեց քո փրկության համար, ինչու՞ր էս ուզում ծառայել Լրան, ինչ պատճառներ են հորինվում և քո սխալներն մեջ մոլորակո՞ւն անեղեց մում: Եւ իսկ օգուտը, քո իսկ փրկության համար ճիշտն այն է, որ արձագանքներ հրավերեն, սիրով արձագանքեն, գնաւ դեպի Մատված, խոնարկվեն և ամենակալեղորը՝ Տիեզը սրբազան մարմինն ու արյունը ճաշակեն ու մշտապես սրբություն այն մեջ այս անցորդի կյանքն արարե՛ք՝ վայելե՛ղով Մատնե պարգեւս սեղանը և Տիեզը ներկայությունը: Որին փա՛րց հավիտյան: Ամեն:

Դյուրկալեց Զայի ԿԱՐՏԻՅԱՆԸ

ՀԱՅՈՒՅ ԿԱԹՈՐԻԿՈՍՆԵՐ

ԶՎԿՈՐ Դ ՓՈՐՂՎՅԵՃԻ (1655-1680)

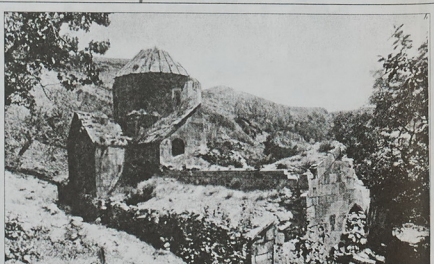
Սկզբը՝ ԵԶ 4

Իսկ ինչպիսի՞ն էր իրավիճակը 4. Դյուսում: 1670-ին պատրիարքը դարձած Ստեփանոս Մեղեղեցի իրականա անձնավորություն էր և կարողացավ խաղաղ դրություն հաստատել: Սակայն 1674-ին ևս մահացավ: Պատրիարքարանի պարտքերի համար ևս բանտարկվել էր և ազատվելուց երկու օր անց մահացել: Անշուշտ, բանտը արագացրեց նրա մահը: Հառ երեսույթին, նրա պատրիարքության վերջին շրջանում կրկին ընթրիքի խմբակցություններն էին հանելու եւե՛լ՝ պատրիարքությունը տիրական համար: Նրան հաջորդեց Զովհաննես Թիմոզյան կամ Կարո, ուր մանասիայից էր կամ մանասիայից: Նա պատրիարքը դարձավ քանակականության սասիճանում: Սա էլ իրական է պատրիարքության մասին: Դեռեղ էր կուսակիցներ վախճանել, կաշառց տալ և ստանալ պատրիարք-

ությունը: Բախաններին դեղ 4. Դյուսի 6 հայկական թաղերում մեծ էր, և իմաստունում նրանք էին ընտրություն ցույց: Պաշտականելով այս կամ այն եպիսկոպոսին՝ նրանք մեծացնում էին իրենց ազդեցությունը: Զովհաննեսի պատրիարքությունն ինչպես անակակալ սկսվել էր, այնպես անակակալ էլ ավարտվեց: Միա ժամանակ Եղուն Զիդիկիիմանով թաղի Սր Աթաիս իրկիզված եկեղեցու վերաշինությունը ևս դեռ չավարտված քանդվել: Թերեւս, եկեղեցու փողովելը դարձավ նրա անկման պատճառը: Չմոտանալ, որ Մարտիրոս Կաճափը, որ Լստում էր 4. Դյուսում, ամենեւին անտարբեր էր պատրիարքության հարցում: Եւ կուզե՛սք ինքը դառնալ պատրիարք կամ իր կողմնակցին տեսնել այդ աղաթին: Այսուհանդերձ, բողոքողին պաղջ էլ նրա դեղը Զովհաննեսի անկման էր:

Դեռ մի տարի վաթ, ինչ Զով-

հաննեսը պատրիարք էր, երբ հայտնվում էր իր ընտրիկների ետե՛ք՝ Տեղեւեմ-Մերովրդին Արտաշատ, որը թաղայնականի ղեկավարն էր և Կաճափու իկն բարեխաղ Մակուն նրանց բարեխաղությունը իրազեց, երբ Մոնեաք 1675-ին Զովհաննեսին տալալայել էր դարձավ պատրիարք՝ վնասեղով անգամ վարդապետ ձեռնադրվեց: Նա, փախուղանա, առաջին անգամ պատրիարքը դարձավ: Արտաշատ փորձեց հանկուտ գալ Կաճափու ուղղության դեմ, սակայն շուտով ստիպված եղավ, որտեղ տալ մեկ այլ երեցի: Կաճափին գիտել կաշառեց, բայց մի հրդուղուսն եւակ նրան օգնելու: Զրիստիկոսը Սիւնիւն վաճաճ, որ իրական էր աղբը, կաշեցավ ընկերական Մեղեղեղ Զովհաննեսին, ուր լիսական պատրիարքից հեռու երկարացնում էր ներկայությունը, սակայն 1675 թվի հոկտեմբերի 30-ին մահացավ Բողազաի մոտ՝ 42 տարեկան հա-

սակում: Նա 15 տարի եղել էր պետություն մեծ վեզիր: Նրան հաջորդեց Կարա Մուրաթբա փաշան, որ Մարազկանց էր և թագավորի ջեմայը: Նա եղել էր Եսխկին մեծ վեզիրի մանկության ընկերը: Կաճափին իկոյն իր վեզիրին գաւվել էր իր կողմը՝ հարուստ կնքներով, և երուսաղեմի պատրիարքության իրավունքային տալալայել Մակուն Երեսուղեմ զնաւ և Եղունքիսի՝ որպես փոխարկորի, իրաւանքներ ուղարկեց: Նա 4. Դյուսում անեց հավաքե՛ք երուսաղեմ վանքի հասարկությունը: Անըրեւանից Զայի ԿԱՐՏԻՅԱՆԸ

ստակացրեց, բայց հաջորդության չհասավ, քանի որ Մարտիրոս Կաճափին կայսրն ապշտուկի վտարեց: Նա փոխարեն իրեն հյու-կիսական տալ ու անուս քանաւա վերցրեց զավալելը՝ Կարապետ Եւստարպիս անունով, իր ժողովրդից Տե՛ղ Կարո էր կրկու: Կաճափին նրան կարողանալ ձեռնադրեց, և Տե՛ղ Կարոն սկսեց Կրպ Բարուն կուս: Եւ Կաճափարից դարձան 1676 թվի վերջին և պաշտոնակարգեց մինչե՛ր 1679 թիւը:

Զարուկալեց Բաբեյն ԶԱՐԻՌՅԱՆԸ

Բաբեյն ԶԱՐԻՌՅԱՆԸ 33 ԳԱՍ ԹՈՂԱԿՈՒՄ անաւա, պրոֆեսոր

ՀԱՅՈՋ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄԸ ՀՆԴԿԱՏԱՆՈՒՄ

Ապրիլի 24-ին Կալկաթայում մոտ երեք հազար մարդ արդեն ի հարգեց հայոց Մեծ եղբուն ամառը գոհերի հիշատակը, որը մեծ միաբարություն էր սակավաթիվ հնդկահայ համայնքի համար:

Մենե տարի՝ Սր 2-րդ տոնին, Կալկաթայի քրիստոնյաները հավաքվում են Անգլիկան Սր Դուգլաս Մայր տաճարի հարակից տարածքում՝ փառաբանելու մեր Տիրոջ՝ Զիսուս Բրիստոսի հրաշափառ հարությունը: Այս տարի առ ի հարգանք Մեծ եղբուն գոհերի՝ տոնահանդիսյան կազմակերպիչները հրավերել են հնդկահայոց հոգեւոր հովիվ, Հայոց մարդասիրական ճեմարանի կատարարի հայր Խորեն Զովհաննիսյանին՝ արդեն իսկ իր պատգամը փոխանցելու:

Հանդիսավար անգլիկան հոգեւորական հայր Անդրյու Սիմիքը, մինչև հնդկահայ

յոց հոգեւոր հովիվին բեմահարթակ հրավիրելը, կերպարներին հայտնեց, որ այս տարի Սր 2-րդ տոնը համընկնում է Հայոց ցեղասպանության 96-րդ տարելիցի հետ, և մաս-

նակցեցեին հրավիրեց արդեն իսկ միլիոն ամառը նահատակաց համար: Հայր Խորենը նախ հայերենով արդեն Մեծ եղբուն գոհերի հոգեւորի խաղաղության համար, ապա խոսեց Հայոց ցեղասպանության մասին:

Երեկոյին մասնակցեց նաեւ Հայոց մարդասիրական ճեմարանի եղբայրները՝ կատարելով հատվածներ սր Պատարագից: Հայոց մարդասիրական ճեմարան

ՈՒՒՏԱԿԱՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՀՈՎԱԿԱՆՆԵՍ ՕՃՆԵՅՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԵՐԻՍՏՆԻ

Ապրիլի 17-ին Գուգարաց թեմի «Արեւիկացի» եկեղեցու երիտասարդաց միությունը, թեմակալ առաջնորդ Ս. Սեդրակ եպիսկոպոսի օրհնությամբ և առաջնորդությամբ, ավանդույթ դարձնելով ուխտագնացություն էր կազմակերպել դեպի Օձնու՝ Նշելու սր Հովհան Օձնեցի կաթողիկոսի նշանակման 1283-ամյակը:

Այս տարի սր հայրապետի նշանակման օրվան համընկնել նաեւ Տաղկազարդը: Եկեղեցու երիտասարդաց միությունը նահանգներում թեմի մի շարք ընկալալիցի շուրջ եղանակով հայրույթ ուխտավոր մեկնեց Օձնու, մասնակցեց Սր Աստվածածին եկեղեցում մատուցված

Պատարագին, որի ավարտագինը եկեղեցու հոգեւոր հովիվը Վրթանես քնն. Բաղայանն էր:

Պատարագից հետո կատարեց մանուկների օրհնության կարգ: Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեդրակ եպիսկոպոսը, օրհնալից խոսք հնչելով ուխտավորներին, Նշել, որ անկախ ուրիշայն, որ ամայսր կարողանում էին միասնական ուխ-

տի դուրս գալ՝ պահելով մեր ավանդույթներն ու ամբողջով մեր անցյալը:

Ապա ուխտավորները ներկա գտնվեցին եկեղեցու զանգեղի օձնակ, որ եկեղեցուն էր նվիրաբերել «Վալես» խմբի ընկերությունների ղեկավար Վալերի Լույսյանը: Օձնեցին նաեւ Նվարդիներ Լեւոն Լեւոնյանին և Սեդեյ Եկաղարյանի՝ եկեղեցուն նվիրաբերած Օձնեցի կաթողիկոսի նկարները:

Հետո ուխտավորները մեկնեցին Արդվի, որ ամպիվոնով և սրբի արձույթ: Թեմակալ առաջնորդի գլխավորությամբ կատարվեց Երկուսագործություն:

Հիվան Գուգարաց թեմի

ՄԱՅՐ ԱՐԺՈՒ ՍՐ ԷԶՄԻԱՆԵՐԻ ՄԱԽԲԱՆՆԵՐԸ ՏԱՐԵՐԵՐ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ ՄԱՍՆԱԿՆԵԳԵԻՆ ԱՎԱՐ ԶԱՐԲԱՐԺԱԿ ԱՐԱՐՈՂՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

Լ. Ս. Օ. Տ. Տ. Վարդիկի Ք Անունի Հայոց Կաթողիկոսի օրհնությամբ Մայր Աթոռ Սր Էջմիածին փառանքներ տարեր էրկրներում մասնակցեցին Ավար շարքավա արարողություններին և մեր Տ. Մարտիրոս Բրիստոսի Ս. Հարություն տոնի աթոռով Պատարագ մատուցեց Երուսաղեմ, Կոստանդուպոլիս, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ, Հունաստանի, Ռումինիայի հայկական եկեղեցիներում:

Երուսաղեմի Հայոց Պատրիարքություն էրկրներում Մայր Աթոռի Եկեղեցական հարաբերությունների գրասենյակի տնօրեն Տ. Հովհաննիս Մանուկյանը: Մյուսիցի թեմի առաջնորդական տեղապահ Տ. Հայկե Մարտիրոս Զախյանը և Ս. Միքիս արքեպիսկոպոսը, Կոստանդուպոլիսի Հայոց Պատրիարքություն՝ Տ. Պետրոս արքեպիսկոպոսը:

և Ս. Արդանի արքեպիսկոպոսը: Մայր Աթոռի Երիտասարդական հասարակության կենտրոնի տնօրեն Տ. Վարդան արքեպիսկոպոսը և Ս. Կյուրեղ արքեպիսկոպոսը եղան ԱՄՆ-ի Մերկայեթ թեմում, որը Ս. 2-րդի արարողություններից հետո՝ ապրիլի 26-30-ը մասնակցեցին նաեւ թեմի հոգեւորականների տարեկան համագումարին և թեմական 109-րդ պատգամավարական ժողովին: Հունաստանի հայոց թեմ էրկրներ Տ. Խորեն քահանա Կիրակոսյանը, իսկ Մայր Աթոռի փառանքներ գաղտնիքի Երկրային և Արդանի ք. Գաբրիելյանի արարողություններին մասնակցեցին Ռումինիայի հայոց թեմում:

Լուստանի երեքեր՝ ՄԱՅՐ ԱՐԺՈՒ ՍՐ ԷՋՄԻԱՆԻ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ԵՎԹԱՆԱԳԻՎԱ

(Երաժշտական և քրիստոնեական մոտեցումներ)

Սիլվաքը՝ էջ 7

Մարդ արարածը՝ որպես տառապանքի և մահվան ենթակա էակ, դրա միջոցով կարողանում է բացահայտել իր և իր նման կյանքի իմաստը: Բնականաբար սա չի նշանակում, որ նա հնարավորության դեպքում չպետք է խուսափի ցավից ու տառապանքից, քանզի այդ խուսափումը չպետք է լինի այնպիսի միջոցներով, ինչպիսին էլ թանազիան է (տե՛ս Byrne Peter, Leslie Houlden, Companion Encyclopedia of Theology, London and New York, 1995, էջ 823 (հետադարձ) Companion Encyclopedia of Theology):

Քրիստոնեությունը սովորեցնում է, որ այս կյանքի տառապանքներն անխնայաբար չեն: Դրանք մարդուն դարձնում են ավելի մարդկային, օգնում նրան վերականգնելու իսկական կյանքի Աստծո հետ (տե՛ս Ջոնսոնի Գուգարաց, 2-րդյունքը Ջոնսոնի Գուգարացի հետ, Ս. Էջմիածին, 2001, էջ 259): Տառապանքը մարդու համար հանդիսանում է բարոյական արժեքների և հոգեւոր ուժի արդյունք՝ առաջնորդելով նրան հավատի, սիրո և հոգեւոր անի (միմս. Paul Badham, Paul Ballard, Facing Death, University of Wales Press Cardiff, 1996, էջ 112, Paul Badham, A Theological Examination of the Case for Euthanasia):

Տառապանքի իմաստի քրիստոնեական ընկալումը հասկանալու համար նախ պետք է հասկանալ, թե ինչու՞ են առիտաբանական դրանք մարդուն ուղեկցում իր ողջ կյանքի ընթացքում: Մարդու հետաքննելով Աստծոց՝ կյանքի արդյունքից, մարմնի հիվանդ կիճակի գլխավոր պատճառն է: Այս տեսակետն արդեն իսկ տեսանելի է Աստվածաշնչով, քանզի ցավն ու տառապանքը մեղապարտությունն անմիջապես հետո աշխարհի մասն: «Դիտել նայինք բազմացնեց ցո ցավերն ու ցո հաւաքույթները: Ցավերով ընդհանրեց փափի ծնեց, ցո ամուսնուն փափի ենթարկեց, և նա փափի իշխի քեզ վրա» (Մտնը, Գ 16):

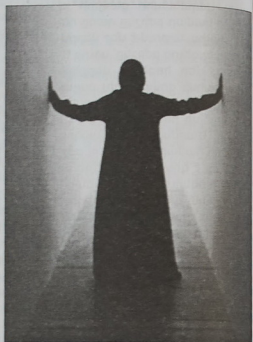
Այնուհետեւ Աստված Աղային ասաց. «... թող անի՞ցայ լինի երկիրը ցո արածի պատճառով: Տակնաշնչով հայայթաք ցո ամուսնը ցո կյանքի թողից օրդեղի» (Մտնը, Գ 17):

Մարդու կյանքի հետեւանքները թե՛ Ֆիգիական, թե՛ բարոյական էին: Ֆիգիական մակարդակում մարդը ենթակա դարձնելով ցավին ու անտիքի, ծնողական տկարության ու մարմնական անկայությանը: Կնոք Արդև տալու բերկալեց միասնակցեց ողործություն ցավերի (միմս. Մտնը, Գ 16): Ամական հետեւանքով մարդը ենթակա դարձնում էր Ֆիգիական մահվան ժամանակ հոգու և մարմնի բաժանմանը:

Բարոյական մակարդակում անկան հետեւանքով մարդը մասնակցեց հուսալքության, ծանրություն և փառություն: Նա ենթարկվեց երեքին տարաբանական. դուրս գալով ինքն իր դեմ՝ նա դարձավ իր իսկ ախտալի ու դահիճը:

Մեղի հետեւանքները ծանր են լինում մարդու համար: Նա կորցնում է նախախնական պարզեցները, և ցավն ու տառապանքը մարդուց անբաժան են դառնում:

Կրոնականում են հանդիպում ենք այն փաստին, որ ինքնավերականգնող են տառապանքները իմնականում մեղի հետեւանք են: Հիվանդություն մասին եկեղեցու ասուլածաշնչական մոտեցումն ու մեկնաբանությունը մեծապես պայմանավորված է Զիսուս Բրիստոսի երկրային գործունեությամբ ու առաքելությամբ: Զիսուսի գործունեությունը ասանքեց իմնականորեն բժշկական էր՝ լայն կյանքի համար, այսինքն՝ անկում ապրած մարդկության վերականգնումն իր նախկին ևս և սկզբնական կիճակին: Սա իր հիմնական ուղղվածությամբ մեծ ընդգրկում ունի՝ մեղից անց գաղաղումն է հաղթանակը՝ մահվան կյանքում՝ արդյունավետորեն ամբողջ տեղեկությունները ներդրվողությունները մեզ բազմաթիվ տեղեկություններ են հա-

դրորում Զիսուսի գործած հրաշք-բժշկությունների մասին՝ կարի, կյուրի, անբաժան լույսերի, բորոտների բժշկությունները դեղերի հայաճունը (Մատթ. Ը 14-17, Ը 18-26, Մարկ. Ա 40-45, Ը 33, Ը 23-25, Դուկ. Ը 46): Նոր Կտակարանում ևս Գործում նշվում է Զիսուսի և առաքելների կողմից գործած բժշկության քանակից դեպ: Բժշկությունը կատարվում էր ու մանր կամ մեծաշնչություն հավաքող և կարողության դեպքում: Ուշագրություն դարձնենք Ավետարանում անդա անց իրողությանը, որ ինչպես ասված էր ողործությունը բժշկությունը ասաց Զիսուսը նախ մեղեցիք քրդուցները և տալին, որից հետո կատարվում էր բժշկությունը: Այս հաճախված շատ պարզ արտահայտված է անդամալույծի բժշկման դրվագով. «Զիսուսը նրանց հավաքող տեսնելով, ասաց անդամալույծին. «Զո ներքեց քեզ ներքեց ևս» (Մատթ. Ը 2):

Այնուհետեւ Զիսուսը ասաց անդամալույծին. «Որպեսզի իմանալ, որ մարդու Ռոդի իշխանությունն ունի երկրի վրա մեր քերը երեկուր: Կե՛ր կա, վերցորի՛ ցո մահի ճո և գնա՛՝ ցո տունը»: Եվ նա վեր կենալով իր տունը գնաց» (Մատթ. Ը 6-7):

Այս հաճախված հատուկ է, որ անդամալույծի մեղեցիքի երեւում բժշկեց նախ ի վերականգնող: Նա վկայություն է, որ իր վկայություններից առաջնացած լայնաբեր ասանքները մեծը մարդու սեփականությունն է Ռոդին: Ավետարանում ևս վկայություններ ենք տեսնում, որ ինքնավերականգնող և տառապանքը նաեւ մեղից հետո անկել են լինում:

Այսպիսով, քրիստոնեությունը մարդու բաժնի հատուկ ինքնավերականգնողի մեծ մասը պայմանավորում է նրա անբաժանակն և անբաժանակն կյանքով, որի ընթացքում իր մեղեցիքի պատճառով խախտում է ասե՛ր մաճային պատկերայնությունը և քանակալի նախադրություններով սահմանակն վարքե՛ծ եղեց: Նրա լավագույն վկայություններից մեկն տեսնում ենք Սիլվաքի իմաստավոր ասե՛ր. «Ի՞նչ տեսնում է իր Արդանի առջև, և կենկրն բժշկի ծեցը» (Սիլվաք ԼԸ 15):

Հարուն ԱՄԵՆ
ժողով արք. ՍԱՐԳՍՆԻ

ԵՐԻՍՏՈՆՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Կրոնական, մշակութային, լրատվական, երեւոյթաբարձր իմաստը
Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին
Հասցեարկը՝
Երեւան, Մայրապետական
Թերթի խմբագրություն
Գլխավոր խմբագիր՝
Ստեփան Ստամբուրյան
Գրականական վկայություն՝ 624
Կապակցության հասցեն՝
Մայր Աթոռ Սր Էջմիածին
Հեռախոս՝ 517197
Էլ. փոստ՝ e@etchimadzin.am
Մուրդ. տպագր. 30.04.2011 թ.
Տպագրություն՝ 2100
Գինը՝ 50 դրամ